

IV U 245/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 listopada 2023 roku

Sąd Rejonowy w Toruniu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia Andrzej Kurzych

Protokolant stażysta Karolina Grudzińska

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2023 roku w Toruniu

sprawy **R. L.**

przy udziale (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o wypłatę zasiłek chorobowy

na skutek odwołania od decyzji z dnia 14 sierpnia 2023 r., nr (...)601. (...)2023 - (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. do wypłaty R. L. zasiłku chorobowego za okres od 1 czerwca 2023 roku do 5 lipca 2023 roku,

oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

sędzia Andrzej Kurzych

IV U 245/23

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 sierpnia 2023 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na podstawie art. 61 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 1732 ze zm.; dalej jako „ustawa zasiłkowa”) przyznał ubezpieczonemu R. L. prawo do zasiłku chorobowego od 1 maja 2023 r. do 5 lipca 2023 r. i zobowiązał płatnika składek do wypłacenia zaległego świadczenia od 1 maja do 5 lipca 2023 r. do dnia 31 sierpnia 2023 r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że płatnik składek (...) sp. z o.o., w związku z trudną sytuacją finansową, wystąpił do ZUS o przejęcie wypłaty świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Płatnik zaprzestał wypłaty świadczeń z dniem 1 maja 2023 r. Na podstawie przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego, Oddział ZUS w T. uznał wniosek za nieuzasadniony i odmówił wypłaty świadczeń z ubezpieczenia chorobowego i jednocześnie zobowiązał płatnika składek do ich uregulowania do dnia 31 sierpnia 2023 r.

Odwołanie od wskazanej decyzji wniósł ubezpieczony R. L. wnosząc o jej zmianę poprzez przejęcie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych od płatnika składek (...) sp. z o.o. wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 1 maja do 5 lipca 2023 r. Wskazał, że był pracownikiem (...) sp. z o.o. w M.. Spółka ta jeszcze kilka miesięcy temu zatrudniała ponad 20 osób, a więc była płatnikiem zasiłków chorobowych. Według wiedzy ubezpieczonego obecnie w spółce zatrudniona jest tylko jedna osoba. Wobec pracodawcy nie toczy się postępowanie likwidacyjne lub upadłościowe,

jednakże spółka posiada zadłużenie wobec organu rentowego, a także wobec pracowników i nie realizuje ustawowego obowiązku składania dokumentów rozliczeniowych.

Ubezpieczony zaznaczył, że choruje od 1 maja 2023 r., lecz nie otrzymuje żadnych świadczeń. W dniu 6 czerwca 2023 r. wystąpił do ZUS z wnioskiem o przejęcie wypłaty zasiłku chorobowego od 1 kwietnia 2023 r. Płatnik również wystąpił z takim wnioskiem, gdyż zaprzestał wypłaty świadczeń od 1 maja 2023 r. Pomimo decyzji ZUS płatnik do dnia 31 sierpnia 2023 r. nadal nie wypłacił żadnych świadczeń. Ubezpieczony wskazał, że nie może zgodzić się z zaskarżoną decyzją, gdyż nie otrzymuje należnego zasiłku i jest pozbawiony jakiegokolwiek źródła utrzymania. Wypłata zasiłków przez płatnika składek ma charakter tylko techniczny. Płatnicy wypłacają zasiłki nie ze swoich środków, ale z środków funduszu chorobowego, rozliczając się z ZUS składkami.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał stanowisko w sprawie.

Płatnik składek (...) sp. z o.o. w M. (występujący w sprawie innej osoby, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja) w piśmie z dnia 13 listopada 2023 r. wskazał, że ubezpieczonemu dotychczas nie został wypłacony zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne za okres do 31 sierpnia 2023 r. Spółka nie posiada zaległości wobec ZUS. Ponadto od 7 sierpnia 2023 r. wobec Spółki toczy się przed Sądem Rejonowym w Toruniu postępowanie restrukturyzacyjne, a w dniu 3 października 2023 r. został złożony wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego. Na rozprawie w dniu 23 listopada 2023 r. pełn. płatnika składek oświadczył, że przyłącza się do wniesionego przez ubezpieczonego odwołania.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony R. L. od dnia 1 października 2019 r. był pracownikiem (...) sp. z o.o. w M.. Z uwagi na to, że na dzień 30 listopada 2022 r. (...) sp. z o.o. w M. zgłaszał do ubezpieczenia chorobowego powyżej 20 ubezpieczonych był płatnikiem składek na ubezpieczenia chorobowe, jak również wypłacał zasiłki chorobowe potrącając kwoty wypłacanych świadczeń ze składkami na ubezpieczenia społeczne.

(fakty bezsporne)

Od dnia 5 stycznia 2023 r. do 7 lipca 2023 r. ubezpieczony był niezdolny do pracy z powodu choroby i z tego tytułu przysługiwało mu prawo do zasiłku chorobowego. Następnie przysługiwało mu prawo do świadczenia rehabilitacyjnego. Za okres od 5 do 18 stycznia 2023 r. płatnik wypłacił ubezpieczonemu wynagrodzenie chorobowe, a od 19 stycznia do 30 kwietnia 2023 r. zasiłek chorobowy.

(dowody:

zaświadczenie płatnika składek – k. 23-25 akt zasiłkowych)

Za maj 2023 r. ubezpieczonemu przysługiwał zasiłek chorobowy w kwocie 7.057,46 zł, za czerwiec 6.875,70 zł, a za lipiec 2023 r. w kwocie 1.145,95 zł (pozostała należna za ten miesiąc kwota – 7367,62 zł dotyczyła świadczenia rehabilitacyjnego)

(dowody:

lista płac – k. 64 akt)

W okresie od stycznia do maja 2023 r. płatnik składek rozliczał zasiłki chorobowego ze składkami na ubezpieczenia społeczne. W deklaracji ZUS DRA za styczeń 2023 r. rozliczono tytułem wypłaconych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego kwotę 7.383,84 zł, za luty 2023 r. – 15.305,18 zł, za marzec 2023 r. – 22.908,43 zł, za kwiecień 2023 r. - 34.074,15 zł, za maj 2023 r. - 32.173,50 zł.

W pierwszej deklaracji ZUS DRA za czerwiec 2023 r. wskazano, że rozliczono ze składkami tytułem wypłaconych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego kwotę 25.875,07 zł, zaś w drugiej i trzeciej deklaracji ZUS DRA za czerwiec

2023 r. nie rozliczono żadnej kwoty. W deklaracji za lipiec 2023 r. i sierpień 2023 r. również nie rozliczono żadnych kwot tytułem wypłaconych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. Nie wykazano też należnych składek na ubezpieczenia społeczne.

(dowody:

deklaracje ZUS DRA – w aktach zasiłkowych,
kwestionariusz – k. 7 akt zasiłkowych)

W dniu 6 czerwca 2023 r. ubezpieczony złożył do ZUS wniosek o przejęcie wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 1 kwietnia do 31 maja 2023 r. przez ZUS, albowiem płatnik składek AS Produkt dotychczas zasiłku za wskazany okres nie wypłacił.

W odpowiedzi na zapytanie ZUS z dnia 21 czerwca 2023 r. płatnik w piśmie z dnia 30 czerwca 2023 r. wskazał, że wypłacił ubezpieczonemu zasiłek chorobowy za kwiecień 2023 r. Za maj 2023 r. zasiłek chorobowy nie został wypłacony z powodu problemów finansowych płatnika.

W dniu 5 lipca 2023 r. płatnik składek również złożył wniosek o przejęcie przez ZUS wypłaty świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. W uzasadnieniu płatnik składek wskazał, że od kilku miesięcy znajduje się w trudnej sytuacji finansowej, co uniemożliwia mu wypłatę wskazanych świadczeń.

(dowody:

wniosek – k. 2 akt zasiłkowych,
wniosek z 4.7.2023 r. – k. 3-4 akt zasiłkowych,
pismo z 30.6.2023 r. – k. 3v. akt zasiłkowych)

(...) sp. z o.o. w M. znajduje się trudnej sytuacji finansowej. Na datę wydania zaskarżonej decyzji wobec płatnika nie toczyło się postępowanie upadłościowe albo likwidacyjne. Od 7 sierpnia 2023 r. wobec spółki toczy się w Sądzie Rejonowym w Toruniu postępowanie restrukturyzacyjne (...) -nu/ (...), a 3 października 2023 r. złożony został wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego.

(fakty bezsporne)

Na koncie płatnika składek (...) sp. z o.o. w M. w okresie poprzedzającym figurowało zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne wyłącznie za czerwiec 2023 r. w kwocie 3.546,92 zł.

(fakt bezsporny)

Decyzją z dnia 14 sierpnia 2023 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przyznał ubezpieczonemu prawo do zasiłku chorobowego od 1 maja 2023 r. do 5 lipca 2023 r. i zobowiązał płatnika składek do wypłacenia zaległego świadczenia od 1 maja do 5 lipca 2023 r. do dnia 31 sierpnia 2023 r.

(dowody:

decyzja – k. 28 akt zasiłkowych)

Do dnia zamknięcia rozprawy, tj. do dnia 23 listopada 2023 r. ubezpieczonemu nie został wypłacony zasiłek chorobowy za okres od 1 maja do 5 lipca 2023 r.

(fakt bezsporny)

Sąd zważył, co następuje:

Ustalony stan faktyczny nie był przedmiotem sporu. Podstawą ustaleń faktycznych były głównie dokumenty, których prawdziwość nie budziła żadnych wątpliwości.

Poza sporem zatem było, że ubezpieczony R. L. od 1 października 2019 r. podlegał ubezpieczeniom społecznym, w tym ubezpieczeniu chorobowemu, z tytułu zatrudnienia w (...) sp. z o.o. w M. (spółka, z uwagi na to, że była adresatem decyzji, posiadała w sprawie status innej osoby, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja), pracodawca ubezpieczonego posiadał status płatnika składek na ubezpieczenie chorobowe w rozumieniu art. 61 ust. 1 pkt 1 ustawy zasiłkowej, w okresie od 5 stycznia do 5 lipca 2023 r. ubezpieczony był niezdolny do pracy, przy czym za okres od 19 stycznia 2023 r. przysługiwało mu prawo do zasiłku chorobowego.

Nie było też sporu co do tego, że płatnik składek wypłacił ubezpieczonemu zasiłek chorobowy za okres do 30 kwietnia 2023 r., rozliczając wypłacony zasiłek ze składkami. Począwszy zaś od 1 maja 2023 r. zasiłek chorobowy nie był wypłacany, z tym że w przypadku zasiłku za okres od 1 do 31 maja 2023 r. został on rozliczony przez płatnika ze składkami, zaś w przypadku okresu od 1 czerwca do 5 lipca 2023 r. do takiego rozliczenia nie doszło. Fakty te wynikały z deklaracji ZUS DRA za wskazane miesiące, a także zgodnych oświadczeń stron procesowych.

Zgodnie z poglądem wyrażonym w wyroku Sądu Najwyższego z 23 maja 2012 r., I UK 447/11, OSNP 2013/11-12, poz. 136 obowiązek wypłaty świadczeń z funduszu chorobowego płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczenia chorobowego powyżej 20 ubezpieczonych, który nie wypłacił ubezpieczonemu zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego przysługujących z funduszu chorobowego wyodrębnionego w ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 55 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, Dz.U. z 2023 r., poz. 1230; dalej jako ustawa systemowa) oraz nie rozliczył ich w ramach składek należnych na ubezpieczenie chorobowe, przechodzi na Zakład Ubezpieczeń Społecznych (art. 51 ust. 2 w związku z art. 54 pkt 1 i art. 55 pkt 3 tej ustawy).

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wskazanego wyroku wskazał, że wprawdzie, zgodnie z art. 61 ust. 1 pkt 1 ustawy zasiłkowej, prawo do zasiłku chorobowego określonych w tej ustawie i ich wysokość ustalają oraz świadczenia te wypłacają płatnicy składek na ubezpieczenia chorobowe, którzy zgłaszają do ubezpieczenia chorobowego powyżej 20 ubezpieczonych, ale nie może być wątpliwości, że świadczenia te wynikają ze stosunku ubezpieczenia społecznego w razie wystąpienia ryzyka (zdarzenia) ubezpieczeniowego. Świadczenia te przysługują ze środków zgromadzonych w funduszu ubezpieczeń społecznych (FUS), którego jedynym dysponentem jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych (art. 51 ustawy systemowej). FUS jest państwowym funduszem celowym, powołanym do realizacji zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych. Ze środków w nim zgromadzonych finansowane są przede wszystkim wypłaty świadczeń, między innymi, z ubezpieczenia chorobowego (art. 54 pkt 1 ustawy systemowej), które przysługują z funduszu chorobowego, wyodrębnionego w ramach FUS (art. 55 pkt 3 tej ustawy). To, że na podstawie art. 61 ust. 1 pkt 1 prawo do zasiłku chorobowego i jego wysokość ustalają oraz świadczenie to wypłacają płatnicy składek na ubezpieczenia chorobowe, którzy zgłaszają do ubezpieczenia chorobowego powyżej 20 ubezpieczonych, i powinni je rozliczać na poczet należnych składek na ubezpieczenia społeczne (art. 46 ustawy systemowej), oznacza jedynie tyle, że ustawodawca powierzył wymienionym płatnikom składek uproszczoną formę wypłaty i rozliczeń świadczeń przysługujących z funduszu chorobowego, wyodrębnionego w ramach FUS (art. 55 pkt 3 ustawy systemowej). To w istocie w ramach i z funduszu chorobowego płatnik składek, który wypłacił świadczenia chorobowe, rozlicza je na poczet należnych składek na ubezpieczenia społeczne. Płatnik składek jedynie zatem formalnie wypłaca świadczenia chorobowe ze środków własnych, bowiem w istocie rzeczy wypłaca je ze środków funduszu chorobowego, skoro rozlicza wypłacone świadczenia należnymi składkami na ubezpieczenia społeczne, które Zakład Ubezpieczeń Społecznych gromadzi w FUS.

Sąd Najwyższy wskazał także, że żaden przepis ustawy zasiłkowej nie warunkuje ani nie uzależnia wypłaty świadczeń chorobowych, pokrywanych ze środków zgromadzonych w funduszu chorobowym, wyodrębnionym w ramach FUS, od uprzedniego stwierdzenia braku środków finansowych na wypłaty świadczeń chorobowych u płatników

składek, którzy zgłaszają do ubezpieczenia chorobowego powyżej 20 ubezpieczonych. Oznacza to, że dysponent tego funduszu, którym jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych, nie może jako "ubezpieczyciel" i świadczeniodawca uchylić (uwolnić) się od wypłaty ubezpieczonym należnych świadczeń chorobowych, choćby płatnik składek, który zgłasza do ubezpieczenia chorobowego powyżej 20 ubezpieczonych, „ignorował” lub uchylał się do obowiązku wypłaty należnych tym ubezpieczonym świadczeń chorobowych.

Stanowisko to jest podtrzymywane w dalszym orzecznictwie Sądu Najwyższego i uznawane jest za utrwalone (zob. postanowienie z 2.12.2021 r., I PSK 149/21, LEX nr 3527363).

Warto jeszcze nadmienić, że szczegółowe zasady w tym zakresie reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 września 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1771).

Jak już wskazano, płatnik składek rozliczył zasiłek chorobowy przysługujący ubezpieczonemu za maj 2023 r. ze składkami na ubezpieczenia społeczne. W tym zakresie organ rentowy nie może przejąć wypłaty zasiłku chorobowego, skoro formalnie rzecz biorąc doszło do wygaśnięcia zobowiązania do wypłaty zasiłku po stronie ZUS (płatnik za ten miesiąc nie wykazuje też żadnej zaległości składkowej). Wprawdzie treść deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA za maja 2023 r. nie odpowiada rzeczywistości, albowiem nie doszło do wypłaty zasiłku za wskazany okres, lecz wobec takiej treści dokumentów rozliczeniowych nie można uznać, że ZUS nadal jest zobowiązany do wypłaty świadczenia. Usunięcie owej niezgodności może nastąpić poprzez złożenie odpowiedniej deklaracji korygującej przez płatnika składek, ewentualnie wskutek odpowiedniego postępowania w sprawie jej skorygowania. Postępowanie to może być zainicjowane na wniosek ubezpieczonego, a także z urzędu (art. 48b ustawy systemowej).

W przypadku prawa do zasiłku chorobowego należnego za okres od 1 czerwca do 5 lipca 2023 r. do tego rodzaju rozliczenia nie doszło, a zatem istniały podstawy do nałożenia na organ rentowy obowiązku jego wypłaty. Wystarczający w tym zakresie było ustalenie, że płatnik nie wypłacił zasiłku chorobowego w obowiązującym terminie płatności, co było w sprawie okolicznością bezsporną, oraz nie rozliczył zasiłku chorobowego ze składkami na ubezpieczenia społeczne. Ustawa zasiłkowa, jak już wskazano, w tej mierze nie formułuje żadnych dalszych warunków, w szczególności takimi warunkami nie są okoliczności wskazane w piśmie organu rentowego z dnia 2 listopada 2023 r. (k. 45 akt), tj. wysokość zadłużenia z tytułu składek, dokonywanie w przeszłości rozliczeń wypłaconych zasiłków ze składkami, czy potencjalna możliwość dokonania rozliczenia w przyszłości w związku ze zgłoszeniem do ubezpieczeń społecznych innych ubezpieczonych.

Reasumując, zaskarżona decyzja podlegała zmianie poprzez zobowiązanie organu rentowego do wypłaty przysługującego ubezpieczonemu zasiłku chorobowego za okres od 1 czerwca do 5 lipca 2023 r., o czym orzeczono na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zaś w pozostałym zakresie odwołanie zasługiwało na oddalenie (art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.).

Sąd nie orzekł o kosztach zastępstwa procesowego na rzecz płatnika składek, albowiem pełnomocnika płatnika w tym przedmiocie nie złożył odpowiedniego wniosku (art. 109 § 1 k.p.c.).

sędzia Andrzej Kurzych

ZARZĄDZENIE

odnotować,

odpis wyroku doręczyć pełn. ZUS z pouczeniem nr 6,

z wpływem lub za 14 dni

T., 1 grudnia 2023 r.